

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

18-19 ЛЮТОГО 2021 РОКУ

М. ЗАПОРІЖЖЯ

УДК 614.253:17.021.3](063)

З-41

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М. О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 180 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

Встановлено, що методика вивчення патології дитячого віку з використанням когнітивної візуалізації та проблемно-орієнтовного підходу підвищувала мотивацію студентів в засвоєнні теоретичних знань і формуванні професійних компетенцій.

Таким чином, нові умови викладання клінічних дисциплін студентам – медикам при пандемії COVID-19 створили потребу у зміні педагогічних аспектів навчального процесу. Психологічний супровід процесу формування навчальної мотивації студентів вимагає від викладача пошуку нових форм організації навчально-пізнавальної діяльності. Для підвищення мотивації формування професійних компетенцій необхідна сукупність впровадження інноваційних інформаційних та інтерактивних технологій і збереження найкращих традицій клінічної практики. Тільки комплексний підхід до організації навчального процесу здатен забезпечити високий рівень компетентності майбутніх лікарів.

ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

*Підкова В. Я., к. мед. н., доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Нові умови, в яких опинився весь світ – умови, пов'язані з пандемією, внесли свої корективи не тільки в роботу на рівні держави, але й вимусили дуже швидко налаштовуватись та перебудовувати всі процеси, по-новому пристосовуватись до всіх звичайних повсякденних справ. По-особливому це торкнулось освіти, коли на допомогу прийшли інформаційні технології з переносом навчання в дистанційний простір.

Викладання дистанційно, он-лайн – це досить нова форма подачі освіти в нашій країні, зокрема – медичної, тим більше, коли йдеться про клінічні дисципліни. Інформаційна платформа, яка могла би забезпечити весь багатогранний процес навчання в університеті, була визначена керівництвом, з якою ознайомився весь викладацький склад майже рік тому. Платформа Microsoft Teams, з її багатьма додатками, надала поштовх для творчого підходу до навчального процесу й надала нові можливості у викладанні клінічної дисципліни – пропедевтики педіатрії.

Звичайно, що на перших етапах дистанційного навчання, в дуже короткий термін необхідно було всім пристосуватися до нових умов і нового, он-лайн формату викладання, спробувати різні форми і види завдань, паралельно із викладанням, навчатися самим. На початку робота часто ускладнювалась і з-за різноманітних причин, пов'язаних із технічним забезпеченням студентів та викладачів. Але завдяки добре організованому університетському консультативному супроводу з технічних проблем, більшість із питань, на які можливо було вплинути, вирішувались централізовано, організовано, ефективно, вчасно й одразу. З підключенням і використанням аудіо- та відеозв'язку – до викладання додалась й емоційна компонента.

Щодо інших обов'язкових компонентів та складових частин успішного навчання, то окремо підкресленими та контрольованими залишаються

питання мотивації студентів, забезпечення достатнім та якісним обсягом навчального матеріалу для вивчення та своєчасного подальшого контролю за виконанням та засвоєнням предмету.

Мотиваційна компонента у студентів підтримується викладачами якісним викладанням предмету, доступним та легким у використанні інформаційним матеріалом для навчання. За весь час дистанційної роботи колективом кафедри було багато напрацьовано методичного матеріалу та подано студентам для опрацювання в новому форматі Teams. До цих матеріалів ми віднесли методичні рекомендації для самостійної підготовки до практичних занять; декілька посібників, створених колективом кафедри, що структурують та систематизують матеріал предмету для вивчення студентами. Розроблені до кожного окремого заняття завдання, запитання у вигляді «робочого зошита», заповнення якого передбачає опрацювання певної теми. Підготовлені презентації для супроводу практичних занять, що використовуються для підвищення наочності матеріалу. Створені багатоваріантні ситуаційні клінічні задачі, з використанням як текстових матеріалів, так і відеороликів (за допомогою додатка Stream) та створені до кожної теми з різним рівнем складності, які приймалися до обговорення студентами з метою навчання постанови синдромологічного діагнозу. Поряд з цим, в навчальний процес були залучені комп'ютерні програми <https://www.easyauscultation.com/> та <https://www.skillstat.com/tools/ecg-simulator/>, що дали змогу окрім пропедевтичних навичок – вислуховування легенів та серця (аудіо та відеоможливості), провести вимірювання артеріального тиску віртуальним пацієнтам та зробити висновки з приводу діагнозів.

Таким чином, творчий підхід викладачів кафедри до дистанційного навчання спонукав студентів до вивчення предмету, до засвоєння теоретичної складової, розуміння аналізу лабораторних показників та додаткових методів дослідження, можливості розвивати свою думку та уявлення, формулювати синдромологічні діагнози. Але навіть творчий підхід в дистанційному викладанні не може повністю замінити очне навчання, бо позбавлене можливостей передати техніку практичних навичок і маніпуляцій та здійснити якісний контроль за правильним виконанням практичних навичок самими студентами.

УДК 378.018.43:004.7-057.3

РОЛЬ МОДЕРАТОРА У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Савченко С. І., к. мед. н., асистент кафедри медицини катастроф,
військової медицини та нейрохірургії,
Запорізький державний медичний університет*

THE ROLE OF THE MODERATOR IN THE PROCESS OF DISTANCE LEARNING

*Savchenko S.I., MD, PhD, Assistant of the Department of Medical Catastrophes,
Military Medicine and Neurosurgery, Zaporizhzhya State Medical University*

Annotation. Due to the rapid spread of coronavirus COVID-19 in Ukraine on March 12, 2020, quarantine was introduced, which continues today. The long period of isolation required appropriate changes in the field of education. This requires rethinking the role of the moderator in the process of distance education. Materials and methods used are study and generalization of scientific literature on